

Bilaga 1 Kartläggning

Innehåll

Kartläggning av det regionala kompetensförsörjningsbehovet.....	3
Näringsgrenar.....	4
Det lokala försörjningsbehovet.....	5
Kommunens rekryteringsbehov.....	8
Analys kompetensförsörjningsbehovet.....	9
Målgruppens sammansättning och behov.....	11
Analys målgruppen.....	13
Samlad analys.....	14
De lokala spåren.....	14

Kartläggning av det regionala kompetensförsörjningsbehovet

I *Tillväxtstrategi för Halland 2014-2020* framgår det att Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region 2020 än 2014. Ett av målen i strategin är att Halland ska vara ett av de tre län som har högst andel förvärvsarbetande i ålder 20-64 år. I *Region Hallands årsredovisning* framgår det att Halland 2016 var det län i Sverige med högst förvärvsfrekvens. Andelen förvärvsarbetande med utländsk bakgrund är lägre, något som inte skiljer sig mellan Halland och riket. Förutsättningarna för Halland att nå tillväxtstrategins mål anses vara goda. Halland har en stabil befolkningsökning, måttlig arbetslöshet och ett näringsliv som har klarat sig väl i konjunktursvängningarna.

I *Förutsättningar för tillväxt och välfärd i Halland 2013* gjordes ett försök att förutse arbetsmarknadens troliga utveckling. Arbetsmarknaden förväntas vara än mer dynamisk och föränderlig. Arbetsmarknadens utveckling och förändring kommer innebära att även vilken kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar kontinuerligt kommer att förändras. Många arbetsgivare har idag svårt att rekrytera personal med rätt kompetens för de yrken som efterfrågas. Problemet att hitta rätt kompetens kommer vara störst inom vårdsektorn, vilket gäller riket i stort. Bristen på efterfrågad kompetens behöver hanteras genom samverkan mellan utbildningssektorns olika nivåer samt mellan kommuner och regionen. Detta för att öka arbetskraftens storlek samt bredda och höja kompetensens nivå. Åldern på andelen förvärvsarbetande förväntas också att sjunka, vilket kan resultera i att det riskerar bli en brist på arbetskraft under de närmaste årtionena. En generationsskiftning innebär inte alltid en överväxling av arbetsuppgifter. Att en stor andel av befolkningen pensioneras kommer däremot att skapa ett behov av arbetskraft. Det kan dock uppstå en mismatchning mellan tillgång och efterfrågan, vad gäller kompetens och behov, något som man behöver ta hänsyn till i framtida kompetensförsörjningar.

Region Halland beräknade 2013 att 2400 anställda kommer att gå i pension inom en tioårsperiod. En av Region Hallands utmaningar framgår av rapporten vara att arbeta för att motverka social utestängning och skapa en bredare rekrytering genom att arbeta med jämställdhet, integration och anställa grupper med står långt ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsmarknaden i Halland beräknas i rapporten *Kompetens- och rekryteringsbehov 2030*, gjord av WSP på uppdrag av Region Halland, att växa med närmare 15 000 sysselsatta till år 2030. Det totala rekryteringsbehovet under nämnd period uppgår till cirka 60 500 personer. Det är främst efterfrågan på arbetskraft med 3-årig gymnasieutbildning eller eftergymnasial. Efterfrågan beräknas vara störst på arbetskraft med eftergymnasialutbildning och öka med nästan 11 500. Efterfrågan finns inom samtliga utbildningsinriktningar men förväntas bli störst inom *pedagogik*. Befolkningen med både 3-årig gymnasieutbildning och eftergymnasialutbildning beräknas samtidigt att öka under prognosperioden, varför ett underskott i denna kategori inte är förväntad. Även behovet av arbetskraft med pedagogisk eftergymnasialutbildning beräknas kunna uppfyllas.

Det största rekryteringsbehovet beräknas finnas gällande vård- och omsorgspersonal under prognosperioden. Andra yrken som beräknas ha stort rekryteringsbehov är försäljare inom

detaljhandel, säljare/inköpspersonal/mäklare, bygg- och anläggningsarbetare, fordonsförare, förskollärare och fritidspedagoger. Den främsta anledningen till den stora efterfrågan är pensioneringar, men antalsmässigt särskilt för vård- och omsorgspersonal. För att få en jämnare könsfördelning i redan tydligt könsdominerade yrken lyfts förslaget att redan i utbildningsskedet att bredda rekryteringsbasen.

Den bransch som förväntas ha störst tillväxt under perioden är *övriga offentliga tjänster*, vilket innebär tjänster inom allmän administration samt väghållning och kultur. Även *byggindustri, företagstjänster, handel* och *privata hushållstjänster* beräknas växa under prognosperioden. Tre branscher förväntas minska under prognosperioden, dessa är *areella, mineralutveckling och tillverkning* samt *bank och försäkring*.

Arbetslösheten i Hallands län är bland de lägsta i riket samt har länge haft en stark arbetsmarknad. Arbetslösheten skiljer sig dock mellan olika befolkningsgrupper och är störst bland utrikesfödda och hos dem som saknar gymnasieutbildning. Prognosen visar på en ökning av andelen arbetslösa, detta då färre arbetssökande kommer ut till varaktig sysselsättning än tidigare.

Arbetsförmedlingens prognos för våren 2017 lyfter den nuvarande bristen på arbetskraft inom offentlig sektor samt privata företag som verkar inom skola, vård samt omsorg. Inom dessa branscher har arbetsgivarna svårt att rekrytera personal med rätt och tillräcklig kompetens. Nedan följer en beskrivning av respektive näringsgrens förväntade utveckling.

Näringsgrenar

Jord- och skogsbruk

Förväntas med störst sannolikhet att få en ökad efterfrågan. Jord- och skogsbruksbranschen är den bransch som visar högst förväntade efterfrågningar under de kommande sex månaderna.

Industri

Drygt 14,5% av Hallands förvärvsarbetande befolkning arbetar inom industrin. Företagen i länet har stora förväntningar på de kommande sex månaderna och deras bedömning är att det kommer ske en positiv utveckling för branschen. Störst rekryteringsbehov i branschen är det på maskinställare och maskinoperatörer, underhållsmekaniker och ingenjörer, en efterfrågan som förväntas kvarstå även på sikt.

Byggverksamhet

Även branschen inom byggverksamhet ser ljus på prognosperioden. Antalet sysselsatta inom branschen ökade mellan år 2007 och 2015 med 1750 anställda. Det råder störst brist på yrken som byggnadsingenjörer, byggnadstekniker, VVS-montörer, murare, golvläggare, målare och anläggningsarbetare.

Privata tjänster

I och med branschen bredd har den länge varit en sysselsättningsmotor i svensk ekonomi. Den stora variationen inom branschen gör att utvecklingen skiljer sig åt mellan olika delar av den. Branschen innefattas bland annat av handel, turism, personliga och kulturella tjänster, företagstjänster, transport, fastighetsverksamhet, information och kommunikation, finans,

försäkring samt bemanningsföretag. Företagstjänster, transport samt information och kommunikation är de delarna av branschen som bedöms ha den största positiva utvecklingen under prognosperioden.

Transport och Handeln

Efterfrågan inom handeln styrs till stor del av hushållens ekonomi och välstånd.

Transportsektorn har en nära koppling till industri, handeln och byggbranschen. Företag inom transportbranschen uttrycker en positiv utveckling vad gäller efterfrågan i branschen framöver.

Företagstjänster och finansiell verksamhet

Sysselsättningen förväntas öka inom branschens olika områden. Störst ökning under prognosperioden förväntas inom bemanningsbranschen, där ökningen också hittills har varit störst. Arbetsgivarna har svårt att rekrytera högutbildad IT-personal så som systemtekniker och IT-arkitekter.

Hotell och restaurang samt personliga och kulturella tjänster

Hotell och restaurang är en bransch som över tid har haft hög omsättning på personal.

Efterfrågan inom prognosperioden förväntas kunna mötas av befintlig personal, detta då kapacitetsutnyttjandet i branschen är mycket hög. Personliga och kulturella tjänster är en bransch som är starkt påverkad av konjunkturläget och privathushållens ekonomi. Branschens utveckling har varit positiv, en utveckling som förväntas kvarstå.

Offentliga tjänster

Dryga 43 500 personer i Halland arbetar inom offentliga tjänster. Branschen innefattas av offentliga förvaltningar, sociala tjänster och omsorg, hälso- och sjukvård samt utbildning. Offentlig förvaltning förväntas fortsatt att öka vilket innebär att rekryteringsbehovet kommer att vara fortsatt stort. Inom utbildningsverksamheten råder en fortsatt personalbrist, något som samtliga av Hallands kommuner påvisar. Inom vård och omsorg är rekryteringsbehovet alltid stort, så även under prognosperioden. Den största utmaningen inom offentliga tjänster anses vara att andelen äldre som arbetar inom sektorn är hög. Vilket kommer leda till ett stort framtida rekryteringsbehov på grund av pensionsavgångar.

Det lokala försörjningsbehovet

Arbetslösheten i Hylte kommun var i oktober 2017 11,5%, vilket är den högsta arbetslöshetssiffran bland Hallands kommuner. Arbetslöshetssiffran i Halland är 6,1 %, vilket är lägre än riksgenomsnittet på 7,4 %. Enligt Arbetsförmedlingens månadsstatistik för september 2017 hade Hylte kommun den procentuellt högsta arbetslösheten jämfört med övriga kommuner i Halland. Arbetslösheten är högre bland kvinnorna i kommunen än bland männen. Arbetslösheten hos individer som saknar gymnasieutbildning i Hylte kommun är högre än rikssnittet. Arbetslösheten är dock lägre mot föregående år, både bland kvinnor och bland män.

Arbetsmarknaden i Hylte kommun har enligt Arbetsförmedlingens prognosredovisning hösten 2017 en fortsatt positiv utveckling konjunkturmässigt.

De näringsgrenar som är vanligast i kommunen är tillverkning och utvinning (ca 40 %) och vård och omsorg (ca 13 %).

De sju största arbetsgivarna i kommunen

Arbetsgivare	Anställda	Bransch
Hylte kommun	1000	Offentlig sektor
Stora Enso Paper	420	Industri
AGES Industries	375	Industri
Gnotec	242	Industri
Smurfit Kappa	165	Industri
Nitator	90	Industri
Esskå Metall	70	Industri

Tabell 1. De sju största arbetsgivarna i Hylte kommun, antal anställda samt dess branschtillhörighet.

De 20 vanligaste yrkena i kommunen

- Byggnads- och anläggningsarbetare
- Byggnadshantverkare
- Drift- och verksamhetschefer
- Fordonsförare
- Förskollärare och fritidspedagoger
- Försäljare, detaljhandel: demonstratörer m.fl.
- Grundskolelärare
- Ingenjörer och tekniker
- Lager- och transportassistenter
- Maskin- och motorreparatör
- Maskinförare
- Maskinoperatörer, grafisk inf., papperveruind.
- Maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling
- Processoperatörer vid stål- och metallverk
- Processoperatörer, trä- och papperindustri
- Städare m.fl.
- Säljare, inköpare, mäklare m.fl.
- Vård- och omsorgspersonal
- Övrig kontorspersonal

Industri

I Hylte arbetar drygt 40 % av den förvärvsarbetande befolkningen inom industrin. I

kommunen är det pappersindustrin, metallvaruindustrin samt underleverantörer till fordonsindustrin som är dominerande.

Industrin är i nuläget en ansträngd marknad där en del av företagen växer och behöver nyrekrytera och/eller ersätta medarbetare som går i pension. Arbetsgivarna är således i stort behov av att rekrytera arbetskraft. I dialog med arbetsgivare från industribranschen framgår att deras stora rekryteringsbehov och bristen på individer som uppfyller kraven gör att de anställer via bemanningsföretag, skjuter upp att anställa så långt det är möjligt alternativt inte anställer alls. Kraven som arbetsgivarna har är en grundläggande teknisk förståelse och/eller minst en gymnasialutbildning med industriell inriktning. Arbetsgivarna lyfter även betydelsen och vikten av att ha en kontextuell förståelse om vad arbetet och branschen innebär samt att man är kvalitetsmedveten och tänker kvalitet i alla led. Enligt arbetsgivarna finns det en förståelse för att det kommer att finnas behov och är nödvändigt att dem sedan själva vidareutbildar sina anställda, för att ge dem rätt spetskompetens. Utöver det så är återigen språket som anses som det största hindret för en varaktig anställning. Inom industrin är den språkliga förståelse viktig i fler avseenden. Dels för att kunna ta till sig instruktioner men också säkerhetsföreskrifter, vilket gör det viktigt även i ur säkerhetssynpunkt.

De yrkesgrupper som efterfrågas inom industrin är:

- Ingenjörer och tekniker inom maskinteknik
- Svetsare och gasskärare
- Maskinställare/Robottekniker
- Maskinoperatörer/CNC-operatörer
- Pressgjutare
- Verktygsmakare
- Industrielektriker
- Lagerarbetare

Byggverksamhet

Även byggbranschen förväntas öka under 2018 enligt Arbetsförmedlingens prognosredovisning hösten 2017. Efterfrågad arbetskraft beräknas dock finnas befintlig i Hylte Kommun. På sikt förväntas det vara fler sysselsatta inom branschen jämfört med när prognosen gjordes. De mest efterfrågade yrkena framöver inom branschen antas vara snickare med yrkesbevis. Vid samtal med kommunens näringslivsenhet framgår att det också finns ett behov av gjutare hos arbetsgivarna i kommunen.

Privata tjänster

Enligt deltagande företag i prognosen förväntas branschen ha en fortsatt positiv utveckling. Branschen innefattas av en stor bredd företag och tjänster, vilket skapar en stor variation i förväntad efterfrågan. Inom vissa delar av branschen är det vanligt med kontrakt och upphandlingar, vilket påverkar branschens behov. Vid förlängda upphandlingar förväntas ytterligare positiv utveckling. Särskilt efterfrågade yrken som är svårrekryterade i branschen är:

- Säljare

- Lagerarbetare
- Timmerbilsförare
- Speditionsbilsförare
- Förare med BECE-körkort och yrkeskompetensbevis (YKB)
- Kockar
- Kassapersonal
- Servitriser

Kommunens rekryteringsbehov

Hylte kommun är den största lokala arbetsgivaren med närmare 1000 anställda. Kraven på kommunens verksamheter och service har ökat i och med det stora antalet nyanlända som bosatt sig i kommunen. Det ökade behovet återfinns inom skola, äldreomsorg samt inom annan kommunal service. Enligt kommunens personalenhet har man störst rekryteringsbehov inom utbildnings- och vårdsektorn.

Utbildning

Behovet av personal inom skolan och utbildning är påtagligt och 140 av Hylte kommuns 240 utannonserade tjänster fram till oktober 2017 gällde tjänster inom skolan. De utannonserade tjänsterna gäller främst legitimerade lärare mot grundskola, men också förskollärare, elevassistenter och studiehandledare. Kommunen har i dagsläget stora problem med att tillsätta lärartjänsterna då antalet sökande som uppfyller kraven är för få.

Yrke	Förkunskapskrav	Hinder	Arbetsgivare
Lärare	Legitimering	Få sökande, obehöriga lärare.	Hylte kommun
Elevassistent	Grundläggande pedagogisk utbildning eller arbetslivserfarenhet inom skolan.	Uppfyller ej kraven	Hylte kommun
Studiehandledare	Grundläggande pedagogisk utbildning eller arbetslivserfarenhet inom skolan. Goda kunskaper i annat språk än och i svenska.	Uppfyller ej kraven.	Hylte kommun

Tabell 2. Kommunens rekryteringsbehov och hinder inom utbildningssektorn.

Vård och omsorg

Utöver behovet inom utbildningssektorn finns även ett stort behov av personal inom vård och omsorg. Det största behovet är undersköterskor och omsorgsassistenten, yrken som båda kräver undersköterskeutbildning. Problematiken är densamma även inom denna sektor och kommunen har svårt att tillsätta tjänsterna på grund av att andelen sökande med rätt behörighet är för få.

Yrke	Förkunskapskrav	Hinder	Arbetsgivare
Undersköterska	Undersköterskeexamen	Obehöriga.	Hylte kommun
Omsorgsassistent	Undersköterskeexamen eller likvärdig	Få sökande, obehöriga.	Hylte kommun
Omsorgshandläggare	Socionomutbildning	Få sökande, obehöriga.	Hylte kommun
Socialsekreterare	Socionomutbildning	Få sökande, obehöriga.	Hylte kommun

Tabell 3. Kommunens rekryteringsbehov och hinder inom vård och omsorg.

Pensionsavgångar i kommunen

Under de kommande 10 åren kommer totalt 235 av kommunens cirka 1000 medarbetare att nå pensionsåldern, vilket motsvarar cirka 26 % av kommunens tillsvärdare anställda. De flesta pensionsavgångarna kommer att ske inom yrkeskategorierna *omsorgsassistent*er och *lärare*.

Yrken	2018-2022	2023-2027	Totalt
Omsorgsassistent	33	41	74
Legitimerad personal	6	8	14
Lärare (grundskola och gymnasium)	20	21	41
Förskolelärare	8	8	16
Fritidspedagog	2	2	4
Barnskötare/dagbarnvårdare	13	6	19
Elevassistenter	0	4	4
Fastighet/park/anläggning	0	0	0
Kost och lokalvård	5	9	14
Administrativ personal	9	4	13
Chefer	5	6	11
Teknisk personal	3	1	4
Övriga	14	7	21
Totalt	118	117	235

Tabell 4. Pensionsavgångarna i kommunen fram till 2027.

Analys kompetensförsörjningsbehovet

Det största behovet på den lokala arbetsmarknaden är inom byggverksamheten, industrin, utbildningssektorn samt vård och omsorg. Gemensamt för samtliga branscher är bristen på arbetskraft med rätt kompetens och/eller utbildning. Arbetsgivarna uttrycker ett stort rekryteringsbehov och många av nämnda branscher är hårt ansträngda, varför behovet av arbetskraft som är arbetsklar är stort. Behovet av att arbetskraften är arbetsklar beror på att tiden och möjligheten att delge grundläggande kunskaper är begränsade. Ytterligare ett gemensamt nämnt hinder för anställning är att kunskaperna i svenska ofta är låg hos de sökande. Inom många av yrkena är språket en mycket viktig faktor, dels i kommunikationen med andra inom verksamheten eller med verksamhetens kunder. Det kan vara i fråga om att

förstå och ta till sig säkerhetsföreskrifter inom industrin eller att kunna förmedla information inom vården. Ytterligare ett hinder som arbetsgivaren anser är frånvaro av svenskt körkort och bil, något som i många tjänster är nödvändigt.

Kommunen som är den största lokala arbetsgivaren har ett stort behov av arbetskraft inom främst utbildningssektorn samt vård och omsorg. Det är främst tjänster som legitimerade lärare samt undersköterskor och omsorgsassistenten. Pensionsavgångarna i kommunen stärker behovet av lärare och omsorgsassistenten, detta då det är de yrkeskategorierna som påverkas av pensionsavgångar i störst utsträckning. Fram till 2022 kommer det att finnas ett behov av 33 omsorgsassistenten och 43 tjänster inom utbildningssektorn, detta utöver det redan befintliga rekryteringsbehovet.

Halland som arbetsmarknad förväntas framöver att vara än mer dynamisk och föränderlig. Vilket innebär att för att lyckas matcha vad som efterfrågas krävs att även utbildning och kompetens är utformad så att den är möjlig att påverka och förändra. Arbetsmarknaden beräknas även, förutom att förändras, att utökas med närmare 15 000 sysselsatta till år 2030. Ökningen och efterfrågan beräknas främst ske på arbetskraft med eftergymnasial utbildning. Efterfrågan beräknas bli störst inom utbildningssektorn samt vård och omsorg, där efterfrågan redan idag är stor.

Målgruppens sammansättning och behov

Antalet inom målgruppen nyanlända 16-64 år som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen inom etableringen uppgår (september 2017) till 341. 62 av dessa är under 25 år, 243 av dem är mellan 25-50 år och 36 av dem inskrivna inom etableringen är äldre än 50 år. 198 av individerna inom etableringen har gymnasial utbildning eller högre. 143 av de inskrivna har således ingen gymnasial utbildning och ingår därför i överenskommelsens målgrupp C (Kortutbildade individer inom etableringen). Utöver etableringsuppdraget finns 74 nyanlända individer i Hylte. 22 av dem har arbete, 12 är förhindrade att ta något arbete på grund av olika orsaker och 11 är öppet arbetslösa. 2 av dem innefattas av ungdomsgarantin, 18 av utvecklingsgarantin och 8 av föreberedande utbildning utanför garantierna.

		<25 år		25-50 år		>50 år		
		Totalt	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män
Antal (ungefärligt) i etableringen		341	28	34	116	127	16	20
varav utbildning	Eftergymnasial utbildning, kortare än två år	31	4	7	10	9	0	1
	Eftergymnasial utbildning, två år eller längre	95	1	4	43	40	2	5
	Forskarutbildning	4	0	2	0	1	0	1
	Förgymnasial utbildning 9 (10) år	42	6	5	11	13	3	4
	Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	86	5	6	24	41	7	3
	Gymnasial utbildning	68	10	10	22	20	0	6
	Saknar formell grundläggande utbildning	15	2	0	6	3	4	0

Tabell 4. Sammansättningen av individer inskrivna i etableringsuppdraget hos Arbetsförmedlingen i september 2017.

Målgruppens yrkeskompetens och utbildning är svårbedömd, detta då skillnaderna mellan respektive lands olika bedömningar är påtagliga samt då betyg och omdömen kräver validering. Även målgruppens önskade arbete är svårbedömt, detta då målgruppens främsta önskemål i många fall är att etablera sig på svenska arbetsmarknaden. Önskemålen varierar därför och påverkas av inom vilka branscher som uppfattas som lättare att få jobb inom.

Enligt en kategorisering (Tabell 6) av Arbetsförmedlingens kompetensinventering (september 2017) för yrkesbakgrunder och kompetenser inom etableringsuppdraget framgår att *pedagogik* är mest förekommande, följt av *företagstjänster och finansiell verksamhet, vård och omsorg* samt *industri*.

Kompetensinventering					
Administrativ assistent	3	Eltekniker	2	Maskinoperatör	1
Agronom	1	Finansekonom	1	Medicinskteknisk ingenjör	1
Apotekare	2	Fritidslärare	1	Musiklärare	1
Barnskötare	7	Fruktodlare	1	Målare	1
Bilförsäljare	1	Försäljningssekreterare	1	Mätningssingenjör	1
Bokförare	3	Handläggare/utredare	1	Möbellackerare	1
Bussförare	1	Hemhjälp	6	Möbelsnickare	1
Butikssäljare	11	Hotellchef	1	Optikerassistent	1
Civilingenjör	1	HR-konsult	1	Personalassistent	2
Damfrisör	3	Idrottspedagog	1	Receptionist	1
Databasdesigner	1	Industrisömmerska	1	Redovisningsekonom	1
Dataregistrerare	1	It-tekniker	3	Revisor	2
Dekorationsmålare, bygg	1	Kassapersonal	1	Servicetekniker	1
Dekorator	1	Konditoribiträde	1	Sjuksköterska	2
Digitaltryckare	1	Konsthantverkare	1	Säkerhetsvakt	1
Distributionsförare	1	Kopieringsmaskinskötare	1	Tandtekniker	3
Diversearbetare	2	Köksbiträde/restaurang	7	Tandvårdassistent	1
Djurskötare, djuruppfödning	2	Lagerarbetare	1	Truckförare	1
Ekonomiassistent	9	Lantbrukare	2	Träarbetare/snickare	1
Elektrodkötare	1	Lärarassistent	29	Undersjuksköterska	1
Elektronikmontör	2	Make-up artist	1	Veterinär	1
Elevassistent	6	Marknadsförare	1	Vårdbiträde	4

Tabell 5. Arbetsförmedlingens kompetensinventering baserad på individer inom etableringsuppdraget med gymnasial utbildning eller högre.

Bransch	Antal
Utbildning	45
Företagstjänster och finansiell verksamhet	23
Hotell och restaurang samt personliga och kulturella tjänster	20
Industri	17
Handeln	16
Vård och omsorg	14
Jord- och skogsbruk	7
Byggverksamhet	6
Privata tjänster	5

Tabell 6. Arbetsförmedlingens kompetensinventering fördelat på branscher

Vad gäller vilka branscher och yrkeskategorier som målgruppen önskar och finner intressanta har dialog först med individer som i sin yrkesroll har nära kontakt med målgruppen. I dessa framgår att målgruppen finner hotell, restaurang, skola, barnomsorg, industri samt vård som intressanta och önskvärda branscher att arbeta inom. Det finns också ett stort intresse av att starta eget företag inom branscher som målgruppen har förvärda kunskaper eller erfarenhet i. Av dialogen framgår även att målgruppen har ett stort behov av utbildningsinsatser samt av att omskola sig för att kunna konkurrera på den svenska arbetsmarknaden.

Dialog med målgruppen

Fokusgruppsintervjuer har genomförts med målgruppen. Detta för att identifiera vilket behov av stöd de har, vilken typ av stöd som efterfrågas samt vilka hinder de anser finns för dem för att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Fokusgruppen bestod av nyanlända som tillsammans deltar på en av Hylte kommuns insatser inom etableringen. Det främsta hindret som samtliga i gruppen upplevde var språket, följt av att inte ha svenskt körkort, svensk utbildning samt okunskap om hur man går tillväga för att söka ett jobb. Många i gruppen har utbildningar och yrkeserfarenhet från sitt hemland. Ingen av dem upplevde att de hade fått hjälp med att få denna validerad eller på annat sätt bekräftad, något som de upplevde var ett hinder för dem för att ta sig ut på arbetsmarknaden. Att få kompetensen validerad och intygad var något som många i gruppen föreslog som möjligt stöd från kommunen och Arbetsförmedlingen. Att få arbeta med det som de antingen arbetat med tidigare eller studerat var också vad de idag önskade att arbeta. Gruppen önskar också mer stöd i sin svenskundervisning, samt att denne kan vara mer yrkesspecifik. Övriga önskamål från gruppen var att få komma ut på arbetsmarknaden och möta människor ute i samhället.

Analys målgruppen

Inskrivna nyanlända hos Arbetsförmedlingen under oktober 2017 uppgick till 415 individer, 341 av dessa innefattas av etableringsuppdraget. 143 av individerna inom

etableringsuppdraget saknar formell grundläggande utbildning eller har lägre än gymnasial utbildning och klassas därför som kortutbildade. Övriga 198 har gymnasial utbildning som lägsta utbildningsnivå. Utöver dessa 143 är det också cirka 140 individer som är mellan 16-24 år (Målgrupp B) och berörs av utbildningsplikten. I Hylte kommun är det således cirka 283 nyanlända som än inte har fullföljt en gymnasieutbildning. Det bör tas i beaktande att insamlingen av data har skett under september och oktober 2017 och är föränderlig. Kartläggningen är endast ett tvärsnitt av nuläget och ger en övergripande bild och uppfattning om målgruppens storlek, sammansättning, kompetens och behov.

Arbetsförmedlingens kompetensinventering (Tabell 6) visade att den bransch som den största andelen nyanlända har tidigare kunskaper eller önskar arbeta är inom utbildningssektorn. Genom att ta hänsyn till individernas tidigare kunskap och erfarenhet samt önskemål förväntas dess utbildningstid förkortas samt underlättas.

Det som målgruppen anser vara det främsta hindret för dem för att etablera sig på arbetsmarknaden är språket. Målgruppen önskar ytterligare möjligheter att utveckla sina språkkunskaper samt att komplettera med undervisning som är kopplad till ett visst yrke. Ytterligare ett hinder som uppmärksammas av målgruppen är att många av dem inte har svenskt körkort.

Samlad analys

Kartläggningen har identifierat gemensamma branscher hos såväl arbetsgivare som hos målgruppen, vilka är industri, utbildning samt vård och omsorg. Inom vilka branscher som de tre lokala spåren kommer att utformas. Vid beslut om de lokala spårens branscher har både arbetsmarknadens behov samt målgruppens önskemål och erfarenhet tagits hänsyn till. Ytterligare gemensamma nämnare och behov som har identifierats är målgruppens behov av ökade språkkunskaper, att frånvaro av svenskt körkort sänker anställningsbarheten samt att både arbetsgivarna och målgruppen är positiva till en stödjande etableringsprocess, för att integreras i samhället och på arbetsplatsen.

De lokala spåren

Industri

Industrin är som tidigare nämnt en stor bransch i kommunen, sex av de sju största arbetsgivarna verkar inom industrin och cirka 40 % av den förvärvsarbetande befolkningen arbetar inom industrin. Inom industrin finns det även ett stort rekryteringsbehov samt att det finns erfarenhet eller utbildning från branschen hos målgruppen. Arbetsgivarna inom industrin efterfrågar arbetskraft med minst gymnasialutbildning med industriell inriktning, grundläggande teknisk förståelse, goda kunskaper i svenska och körkort. Industrispåret kommer därför att utbilda deltagarna med grundläggande tekniska kunskaper, yrkessvenska samt stödjande praktik med en från kommunen tillhandahållen handledare. Arbetsgivarna har uttryckt en vilja och förståelse för att det är nödvändigt för dem att utbilda de nyanställda med den kompetens som arbetet kräver.

Valet av industri som ett av de lokala spåren motiveras av branschens omfattning i kommunen samt den stora efterfrågan på arbetskraft som finns. Industri är också den fjärde största

bransch sett till Arbetsförmedlingens kompetensinventering. För närvarande växer en del av företagen framför allt de som är kopplade till fordonsbranschen. Åldersstrukturen inom industrin leder till antalet pensionsavgångar förväntas öka för varje år fram till 2025 och därefter ännu mer då 60-talisterna, som är en stor andel av de yrkesverksamma i branschen, börjar gå i pension.

Utbildning

Det finns ett stort rekryteringsbehov inom utbildningssektorn. Ett behov som enligt kommunens kartläggning av pensionsavgångar kommer att kvarstå på sikt. Behovet på arbetsmarknaden matchas med målgruppens önskemål och tidigare erfarenheter. Genom att ta tillvara på båda parter behov ökar möjligheterna att individen genomför utbildningen samt att det sedan finns en arbetsmarknad som efterfrågar erhållen kompetens. I spåret kommer det att erbjudas extratjänster vilken möjliggör verksamhetsförlagt lärande för individen, vilket efterfrågas av målgruppen. Extratjänsterna underlättar etableringen, ger individen möjlighet att arbeta parallellt med sina studier, skapar förutsättningar för individen att skapa ett nätverk samt ger hen en chans att utveckla sina språkkunskaper i nya sammanhang.

Det finns ett stort lokalt behov av lärare, både i nuläget men också framför. Samtidigt visar Arbetsförmedlingens kompetensinventering att 29 av de nyanlända är inskrivna som lärarassistenter på Arbetsförmedlingen. Kommunen har också föreslagit en satsning på lärarassistenter för att underlätta och minska påfrestningen på de redan befintliga legitimerade lärarna.

Vård och omsorg

Även inom vård och omsorg finns ett stort rekryteringsbehov. Det främsta behovet är av undersköterskor och omsorgsassistenter, ett behov som enligt pensionsavgångarna i kommunen kommer att kvarstå. Inom en fem årsperiod kommer 33 omsorgsassistenter att pensioneras. Vilket innebär att det stora befintliga behovet kommer att kvarstå och eventuellt utökas. Likt inom utbildningssektorn så kommer det även inom vård och omsorgen att erbjudas extratjänster. Extratjänsterna kommer att tillsättas parallellt med utbildning och kommer innebära tjänster som vårdbiträde. Vård- och omsorgsspåret kommer på sikt att leda till en undersköterskeutbildning.

Övergripande insatser

Kartläggningen har påvisat ett stort behov av ytterligare insatser för att stärka målgruppens kunskaper i svenska. Både arbetsgivarna och målgruppen lyfter denna fråga och efterfrågar yrkessvenska som är anpassad efter aktuell bransch. Samtliga tre spår kommer därför att innefatta utökad svenskaundervisning med inriktning mot en specifik bransch. Denna utbildningsinsats kommer att vara tillgänglig även för andra individer utöver de som innefattas av spåren.

Behovet hos målgruppen att komma ut på arbetsmarknaden och i samhället samt arbetsgivarnas efterfrågan om arbetsklar arbetskraft kommer att tillgodoses genom stödjande praktikplatser inom industrin och extratjänster inom utbildningssektorn och inom vård och omsorgen.

Målgrupp B

Det är cirka 140 ungdomar mellan 16-24 år som berörs av utbildningsplikten i kommunen. 70 av dem förväntas inte att fullfölja den idag påbörjade utbildningsinsatsen utan kommer att behöva fortsätta sin utbildning på med ytterligare ett år på Introduktionsprogrammet alternativt på Komvux. För att fånga upp dessa och försäkra att fler tar sig igenom gymnasiet krävs samordnade, gemensamma insatser. Kartläggningen av arbetsmarknaden visar på att en fullföljd gymnasieutbildning är ett krav för att vara anställningsbar, oavsett bransch.